

Ruth 3 – Jezus verwachten met de handen uit de mouwen

Ruth 3 – Jezus verwachten met de handen uit de mouwen

Liturgie

Zingen: Opwekking 640

Stil gebed

Votum en vredegroet

Zingen: Psalm 63 : 1 en 3

Lezen van de wet

Zingen: LvK Lied 125 : 1, 3 en 5

Gebed

Kinderen naar kinderclub

Lezen: Ruth 3

Zingen: Psalm 57 : 1 en 2

Preek over Ruth 3

Zingen: GKB Gezang 48 : 1 en 3

Kinderen terug

Zingen: projectlied couplet 1, 2 en 3

Gebed ouderling van dienst

Collecte

Zingen: GKB Gezang 165

Zegen

Preek: Jezus verwachten met de handen uit de mouwen

Inleiding

Boer zoekt vrouw.

Dat zou een mooie titel zijn

voor het verhaal dat we net hebben gelezen.

Of, eigenlijk beter, vrouw zoekt boer.

Want Ruth neemt hier het initiatief.

Ik zal wel weer niet genoeg geëmancipeerd zijn,

maar dit is toch echt de taak voor de man.

Elk meisje droomt toch van een huwelijksaanzoek?!

Nou ja, op dit kleine puntje na,

zou dit hoofdstuk zo in een aflevering van Boer Zoekt Vrouw passen.

Alle ingrediënten voor een smeüige aflevering zijn aanwezig.

We hebben een rijke boer van waarschijnlijk ergens in de 40.

Het is een charmante man, warm en betrokken, die houdt van zijn werk.

Iemand van wie alle kijkers al verwachten dat veel vrouwen op hem schrijven,

maar die zelf beduusd is als Yvon Jaspers met een enorme postzak aankomt.

En dan hebben we Ruth.

Zij is nog een jonge vrouw, ergens in de twintig.

Maar ondanks haar leeftijd, heeft ze veel levenservaring.

Het is een vrouw met een verhaal.

Ook niet onbelangrijk is de boerderij.

Want veel kijkers gaat het helemaal niet om die liefdesperikelen,

zij genieten gewoon van de beelden van het boerenleven.

Die beelden zijn op de boerderij van Boaz volop te maken.

Van arbeiders die druk bezig zijn met de oogst,

terwijl op de achtergrond boven de velden de zon ondergaat.

Het nachtelijke huwelijksaanzoek van Ruth maakt het helemaal af.

De cameraman is dolblij dat hij dit moment kan vastleggen.

Ruth die zich niet langer kan inhouden en de stoute schoenen aantrekt.

Ze gaat onder Boaz' deken aan zijn voeteneind liggen.

En dan komt het hoge woord er uit.

Je kunt helemaal wegdromen bij dit hoofdstuk,

en als het op de TV zou worden uitgezonden staat het garant voor hoge kijkcijfers.

Juist daar wringt het ook.

Dit verhaal lijkt gewoon het zoveelste liefdesverhaal.

Leuk voor mensen die geïnteresseerd zijn in andermans liefdesleven.

Maar niet meer dan vermaak.

Wat heb je nu aan zo'n verhaal in de bijbel?

Wat kun je daar zelf nog mee?

Het is ook een heel ander hoofdstuk dan de voorgaande.

Ruth 1 en 2 staan vol van verwachting en vertrouwen op God.

Over Ruth die in Bethlehem komt wonen in het vertrouwen dat God haar God is.

Over hoe Ruth en Boaz elkaar voor het eerst ontmoeten, en God op die manier laat zien dat er weer hoop is.

Nu trekken Noömi en Ruth de regie naar zich toe.

Het is zo doenerig.

God lijkt naar de achtergrond verdwenen.

1. Hoop doet leven

Het lijkt een heel menselijk verhaal.

Over Noömi en Ruth die plannen uitdenken om Boaz voor Ruth te winnen.

Het komt allemaal wat plat over.

Toch is dit wel degelijk een bijzonder hoofdstuk.

Menselijk, ja, maar dan wel over veranderde mensen.

Je leest er bijna over heen,

hoe Noömi heel nauwkeurig haar plannen aan Ruth uitlegt.

Maar wacht even!

Noömi die plannen maakt?!

Zo kennen we haar niet!

Twee weken geleden hebben we Noömi leren kennen als een verbitterde vrouw.

Ze was ooit met haar man en twee zonen naar Moab gevlucht,
in de hoop op een beter leven.

Maar wat was dat tegengevallen.

Haar man en zonen zijn overleden,

het enige wat Noömi nog overhad waren haar schoondochters,
Orpa en Ruth.

Als ze dan besluit weer naar Bethlehem te gaan,

probeert ze haar schoondochters in Moab achter te laten.

‘Ik ben maar een eenzame oude vrouw,

ik heb jullie niets te bieden,

sterker nog, God zelf heeft zich tegen mij gekeerd.’

Waar is die Noömi gebleven?

Ik denk dat het antwoord in hoofdstuk 2 te vinden is:

dat Ruth Boaz heeft ontmoet, dat Boaz zo goed voor hen is,

dat hij misschien zelfs een einde kan maken aan al hun problemen,

dat heeft Noömi hoop gegeven.

Dat heeft haar een ander mens gemaakt.

Iemand die niet meer zielig in een hoekje gaat zitten,

maar iemand die het weer durft om plannen te maken.

Ze is weer helemaal opgeveerd, omdat er uitzicht op een beter leven is.

Hoop doet leven.

Ook Ruth is veranderd.

Zij was als buitenlandse met Noömi meegekomen.

Haar toekomst was erg onzeker.

Op een nieuwe man durft ze niet meer te hopen.

En hoe zou ze in Bethlehem ontvangen worden?

Ruth stelt zich heel bescheiden op.

Ze hoopt dat iemand haar gunstig gezind is, want dat kan ze wel gebruiken.

En als Boaz dan inderdaad goed voor haar is,

vraagt ze waaraan ze dat te danken heeft.

De verandering is misschien niet zo groot als die van Noömi,

maar dat Ruth nu brutaal Boaz ten huwelijk vraagt,

dat is niet hoe we Ruth hadden leren kennen.

Ruth is niet meer zo afwachtend.

Ze neemt nu ook zelf initiatief.

Hoop doet leven.

Zo gaat het in het leven vaak.

Even een heel simpel voorbeeld:

Stel je voor dat je op school geen vriendjes of vriendinnetjes hebt.

Dan voel je je heel alleen.

Je hebt helemaal geen zin meer in school: school is stom.

Maar dan komt er een nieuw meisje in je klas.

Misschien dat je daar wel vriendjes mee kunt worden.

En opeens heb je weer zin in school.

Hoop doet leven.

Je wordt er een ander mens van.

Dat is het eerste wat we van dit verhaal kunnen leren.

Christenen zijn mensen met hoop.

Daar hebben we het vorige week over gehad.

We staan met lege handen,

maar mogen weten dat God ze zal vullen.

Christenen verwachten Jezus,

dat hij terug zal komen en ons een nieuw leven zal geven.

Dat geeft hoop, juist ook als je wordt geconfronteerd met allerlei ellende.

Dit hoofdstuk voegt daaraan toe

dat deze hoop je ook verandert.

Jezus verwachten is iets heel anders

dan jezelf in een hoekje verstoppen en maar afwachten.

De hoop die Jezus geeft,

maakt dat je vooruit kunt, dat je niet bij de pakken neer hoeft te zitten.

Hoop op Jezus die komt, doet leven!

2. Helpen voor een betere toekomst

Ruth en Noömi blijven inderdaad niet bij de pakken neerzitten.

Het is mooi om te zien hoe het leven van deze vrouwen weer kleur krijgt.

Hoop maakt dat Noömi en Ruth weer plannen durven te maken.

En dan is het niet langer, zoals in de vorige hoofdstukken, een verhaal over wat God in hun leven doet,

maar wat Noömi en Ruth zelf doen.

Je kunt je zomaar afvragen:

moeten Noömi en Ruth niet gewoon geduld hebben?

Willen ze nu niet te snel?

Kunnen ze niet beter gewoon wachten totdat God weer wat doet?

Waar is dat vertrouwen gebleven dat God hen een betere toekomst geeft?

Waarom willen ze het nu opeens zelf doen?

Is dit inderdaad een verhaal van 'zelf doen'?

Zoals kinderen die 2 zijn alles 'zellular' willen doen?

Het bijzondere van dit hoofdstuk

is dat mensen dingen doen die ze van God hebben gevraagd.

Laat ik twee voorbeelden daarvan noemen.

De eerste:

in Ruth 1 vers 9 zegt Noömi:

‘Moge de Heer ervoor zorgen dat jullie allebei geborgenheid vinden in het huis van een man.’

Nu is het opeens Noömi zelf,

die Ruth aan een man probeert te helpen.

Een ander voorbeeld is Ruth 2 vers 12.

Boaz zegt daar dat Ruth haar toevlucht heeft gezocht

onder de vleugels van de Heer, de God van Israël.

In de NBV is dat weggevalen, maar in Ruth 3 vers 9 wordt diezelfde uitdrukking gebruikt.

Ruth vraagt daar aan Boaz: ‘wilt u mij bij u nemen?’

Een letterlijke vertaling van het Hebreeuws zou zijn:

‘mag ik onder uw vleugels komen?’

Boaz, die ziet dat Ruth onder Gods vleugels schuilt,

krijgt nu opeens de vraag of Ruth onder zijn vleugels mag komen.

Je kunt dit zien als een verhaal van ongeloof:

‘als God het niet doet, dan moeten we het zelf maar doen.’

Maar dat is niet wat hier gebeurt.

Het is niet zo dat Ruth en Noömi ongeduldig zijn geworden.

Wel hebben ze nieuwe hoop gekregen,

en dat is voor hen een zetje om zelf ook bezig te gaan.

Nu mogen ze meewerken met wat ze van God verwachten.

Natuurlijk hadden ze kunnen afwachten.

Maar dat is niet hoe God werkt.

God wil mensen, zoals ons, gebruiken om zijn plannen uit te voeren.

God heeft een plan met Boaz en Ruth.

En hij gebruikt Noömi en Ruth om dat plan uit te voeren.

Ze mogen God helpen.

Laten we dat ook eens op onszelf toepassen.

Net als Noömi en Ruth hebben wij hoop gekregen.

Hoop op een beter leven.

Een leven zonder ziekte, een leven zonder dood, een leven zonder zonde.

Dat is onze betere toekomst.

Wachten op Jezus' wederkomst betekent niet dat je niets doet.

Niets doen is voor als je geen hoop hebt.

Maar als je het koninkrijk van Jezus verwacht,

dan mag je je ook voor dat koninkrijk inzetten.

Nee, niet dat wij een einde kunnen maken aan ziekte en dood.

Maar we mogen wel helpen aan een betere wereld.

Door ons in te zetten voor een beter milieu.

Door te strijden tegen armoede.

Door in liefde met elkaar om te gaan.

Een mooi voorbeeld van je inzetten voor Gods koninkrijk,
vind ik de kerstmaaltijd die hier wordt gehouden.

Dat is iets waarin de liefde van God heel tastbaar wordt.

In gezellig samenzijn en eten.

Juist de hoop die Jezus geeft, maakt dat we zulke dingen kunnen doen.

3. Trouw als drijfveer

Weer even terug naar Ruth en Noömi.

God kan mensen gebruiken voor zijn plannen.

Maar die plannen van deze vrouwen,

passen die nu echt bij God?

Het klinkt allemaal zo plat.

Zeg nu zelf:

Ruth moet zich mooi maken.

'Ga in bad, wrijf je in met olie, doe je mooie kleren aan,'

Noömi weet precies hoe het moet gebeuren.

En Ruth gaat er helemaal in mee.

Is dit echt zo'n plat verhaal van lichamelijke aantrekkingskracht?

Moet Ruth Boaz op deze manier zien te verleiden?

Ze kiezen ook nog voor een moment waarop Boaz zich laat

verleiden.

Boaz heeft gegeten en gedronken en is nu voldaan.

Waarschijnlijk heeft hij daarbij ook wel een flinke slok alcohol gehad.

Niet dat hij dronken was, maar hij ligt wel diep te slapen.

Het lijkt een verhaal te zijn van verleiding met een mooi uiterlijk,

en een man die daar geen weerstand aan kan bieden omdat hij te veel gedronken heeft.

Is dat nou je inzetten voor Gods plan?

Je kunt het verhaal inderdaad zo lezen.

Ergens kwam ik ook een andere uitleg tegen.

Ruth is weduwe en ze rouwt om het verlies van haar man.

Dat ze zichzelf nu mooi maakt, is een afsluiting van die periode.

Ze laat ermee zien: ik ben niet meer in rouw,

ik ben klaar voor een nieuwe man.

Dat het meer is dan een verhaal over verleiding

en lichamelijke zwakheden,

dat wordt duidelijk als je het wat preciezer leest.

Boaz noemt in vers 10 de trouw van Ruth.

Dat Ruth aan zijn voeteneind is gaan liggen,

ziet hij niet als een wanhopige daad van een arm meisje

dat het hart van een rijke man wil veroveren.

Boaz ziet het als een daad van trouw.

Hij heeft heel goed gehoord wat Ruth heeft gevraagd:

‘wilt u als lossere optreden?’

Het gaat niet om Ruth zelf,

maar om de familie van de overleden Elimelech en zijn vrouw Noömi.

Als Ruth met Boaz trouwt,

blijft het land van Elimelech in de familie.

Deze hele nachtelijke scene is dus niet gericht op het eigenbelang van Ruth.

Als het om haar eigen belang zou gaan, was Ruth al lang met een ander getrouwd.

Boaz is eigenlijk ook gewoon te oud voor haar, dat weet hij zelf ook.

Het is geen eigenbelang van Ruth, maar trouw.

Trouw aan haar schoonmoeder.

Laten we van die trouw van Ruth ook maar leren, als we ons inspannen voor God.

Dat is niet altijd in ons eigen belang.

Het mag ook wel eens wat kosten.

Trouw is dan een geweldige motivatie.

4. En dan weer wachten

Wat ik erg mooi vind, is hoe het hoofdstuk dan eindigt.

Na al dat geregeld en gedoe staat er:

‘Noömi zei: blijf hier maar rustig wachten tot je weet hoe het afloopt.’

Noömi en Ruth hebben hun bijdrage geleverd,

zij hebben gedaan wat ze konden.

Nu is het tijd om weer te wachten.

Maar goed, wachten kan heel vervelend zijn.

Bijvoorbeeld wachten op de bus.

Voorals je niet weet of de bus al geweest is of nog moet komen.

Of als je niet weet of de bus wel rijdt, omdat het zo glad is.

Dan sta je maar wat in de kou,

en je hebt geen idee of het ergens goed voor is.

Dat wachten van Ruth is niet zo'n wachten

waarvan het maar afwachten is of het ergens voor is.

Noömi zegt er namelijk bij:

‘want ik weet zeker dat deze man niet zal rusten voordat hij de zaak geregeld heeft.’

Wachten is al een stuk gemakkelijker

als je degene op wie je wacht kunt vertrouwen.

Boaz is zo iemand.

Een man met principes.

Een man van zijn woord.

Net als Ruth gaat het ook Boaz niet om verliefde gevoelens.

Als dat zo zou zijn, dan was hij die nacht nog met Ruth getrouwd.

In plaats daarvan noemt hij dat er iemand anders is,

die eerder dan hij in aanmerking komt om met Ruth te trouwen.

Boaz' belangrijkste zorg is een betere toekomst voor Noömi en Ruth.

Of dat nu bij hem is, of bij een ander.

En dan belooft hij: 'als die andere man niet met je wil trouwen,

dan zal ik het doen.'

Net als bij Ruth is trouw de drijfveer voor Boaz.

Op zo iemand kun je wachten.

Je hebt gedaan wat je kon,

en nu ligt de bal bij hem.

Vandaag is het alweer de derde adventszondag.

Het is een tijd van verwachten.

Van het wachten op het koninkrijk van God.

Uit het verhaal van Ruth 3 blijkt

dat verwachten niet betekent dat je zelf niets doet.

Als je hoop op Jezus hebt,

kun je je juist inspannen voor zijn koninkrijk.

Maar wij kunnen dat koninkrijk niet brengen.

Dat ligt bij God.

We kunnen ons inzetten voor een beter milieu,

we kunnen vechten tegen armoede,

we kunnen kerstmaaltijden organiseren.

Maar dan moeten we ook weer wachten.

Het in de handen van God leggen.

Op God wachten,

het is misschien wel een van de moeilijkste dingen van geloven.

Op een bus kun je een keer een uur wachten,

maar op Jezus wachten we nu al bijna 2000 jaar.

Heeft het wel zin om hem te blijven verwachten?

Ik geloof dat Jezus, net als Boaz, trouw is.

Hij heeft beloofd dat hij de kerk als bruid tot zich zal nemen.

Dat hij ons verlost van de pijn en het onrecht van dit leven.

Van een wereld waarin kinderen gepest worden

en daarom een einde aan hun leven maken.

Van een wereld waarin één schutter een einde maakt

aan het leven van kinderen op een school in Amerika.

Waarom ik dat geloof?

Omdat Jezus steeds weer hoop blijft geven.

Als je goed om je heen kijkt,

kom je steeds weer spoorjes van zijn koninkrijk tegen.

In het meeleven met elkaar in de kerk.

In een kerstmaaltijd.

Ja, blijf maar rustig wachten,

want Jezus zal niet rusten

voordat hij de zaak geregeld heeft.

Amen.